

Novih dvorih blizo štajarske meje. Rad bi bil tudi jaz tje romal na mogilo bansko, pa osebnue razmere zadržavale so me. Kakor sem od drugih slišal, se je bojda sila sveta sošlo. Pri ti priliki dobili smo v Zagreb pesem „Uspomena Jellačiću banu“ spevano v slovenski Gorici od nekega gosp. J. G. . . . ič-a. Slava mu! — Narodni duh se pri nas od dné do dné bolj jači. Da bi le tudi pri vas tako bilo! Vse kar narodno ima prednost, ima odliko. Narodna obleka je že skor čisto pariške in dunajske mode spodrinila. Če bo to tako napredovalo, bodo v kratkem vsi Zagrebčani v pisanih surkah.

— Da so nam „čitaonico“ zaperli, že veste; da se bo pa morebiti že skoraj sopet odtvorila, se nadjamo vsi. Čuje se naime, da so čitaonički glavarji rekurirali, češ, da se jim je krivica storila. — Te dni smo dobili Cegnarjeve pesmi. Ali smo jih brali? Brali in prebirali smo jih, in opet od začetka začeli. Prešeru je po mojib mislih naš prvi klasik in Cegnar njegov prvi učenec; zato smo pa tudi „poezije“ in „pesmi“ v naših knjižnicah tik v eden red postavili. Pa zadosti toliko o Cegnarjevih pesmah, ker moj namen ni kritike pisati. Kar sem rekel, rekel sem pod uplivom prvega utiska prebiravši njegove pesmi. Kdaj pa gosp. Vilharjeve dobimo? (Že jih imate, kakor je bilo napovedano v poslednjih „Novicah“. Vred.)

V Brežcah na Štaj. 20. maja. Z—. 8. dan t. m. je bil tu zjutraj o poli ene in o poli sedmih tako hud potres, da najstariji ljudje tako hudega ne pomnijo, kakor je na ta dan bil, ker cegli so z nekterih streh padali, nekatere zidane hiše so razpoke dobile, slemena so škripale, vrata so se tresle, tiči ferfrali, otroci jokali in k starišem bežali; bali so se nekteri, da se bo vse zgrudilo ali pa zemlja pod njimi razpočila. Na Čatežu in v Cerklah so tudi čutili potres, na Klanču in v Samoboru pa nič od njega ne vedó; kako je bilo v drugih krajih, ne vem.

Iz Kerškega na Dolenskem 25. maja. Velika nesreča je marskterega kmeta 20. dan t. m. v našem kantonu zadela. Privalili so se od horvaške meje proti 6. uri zvečer černi oblaki, iz katerih se je kot orehi debela in gosta toča čez polje v Sasapi, Česnicah, Hrastji, Jevšah, velikem Pudlogu in Pristavi — vaséh cerklanske in leskovške fare tako izsula, da jim je vse sternene pridelke popolnoma pokončala. Če dostavimo še nadlogo suše, ktera jim je lansko leto skoro vse poljske sadeže osmodila, so posestniki imenovanih vasí toliko bolj usmiljena vredni, ker so pičle lanske pridelke že davno povžili, sedaj nimajo kaj v pisker, še manj pa v želodec djati. Naj bi blagosereni dobrotniki gledé na to nadlogo, ker se mili darovi za revne Dolence in Notranjce nabirajo in le-té do sedaj še noben teh darov ni doletel, se še posebno teh revežev usmilili. Visokočastita tehantija v Leskovcu bo vsak še tako majhen dar hvaležno sprejela in ga tem siromakom razdelila. — Sicer pa ozimina dosti lepo stoji, le v nekterih krajih je nekoliko pozebla; terta obilno obeta, da jo Bog le kake pozneje uime obvaruje. — Delo na železni cesti od Zidanega mosta proti Zagrebu počiva in bo menda popolnoma zaspalo. Že pred 2 letoma so bile do Rihenberk-a pol ure pred Kerškim težavnije dela končane; al od tistih dob se ne gane nič ne naprej ne nazaj. Le škoda za veliki kapital, ki tako mertev leži! Kdaj se bo to delo zopet pričelo, nam ni znano; al željno pričakujemo, se raji danes ko jutri po „luka-matiju“ včasi v Ljubljano, včasi pa tudi v Zagreb peljati.

Fr. Mladič.

Iz Ljubljane. Stanovanja za c. k. deželno general-komando, ki ima iz Verone v Ljubljano priti, je mestni magistrat oskerbel in tako je ta reč dobro v red djana. Al sl. magistrat ni s tem še vsega doversil; treba je zdaj, da kolikor največ more tudi v svojo skerb vzame mnogo družin, ki pridejo po tem preseljevanji ob stanovanje; na Dunaji in v Terstu so stanovališča dragé, pa se saj za dragi dnar dobijo, — pri nas pa morebiti tudi za dragi dnar ne bo stanovališč, ako ne bo mestna gosposka te reči v svojo

skerb vzela in izvertala še marsikteri skriti prazni prostor. Veselo je bilo tedaj te dni slišati, da tudi cesarski gradič pod Turnom (Tivoli) se sme porabiti za vojaške stanova-lišča. — Gotovo je zdaj, da v nedeljo 1. julija bo veseli dan, ko bojo svetli knez in škof g. dr. Jernej Vidmar slovesno nastopili prestol kranjske škofije. — Silna vročina tega mesca se je binkoštni pondeljek hipoma prevergla v merzlo vreme, ktero še tudi danes (v torek) terpi; slane pa vendar ni bilo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Zbor deržavnih svetovavcov se bo jutri 31. dan t. m. začel. Izvoljeni deržavni svetovavci so že večidel tukaj; za vse svoje žive dni izvoljeni udje pomnoženega deržavnega svetovavstva, ker so večidel vojaškega stanú, so prišli že unidan k slovesnemu odkritju nadvojvoda-Karlovega spominka; izmed ostalih začasno izvoljenih svetovavcov so pa bili do 26. t. m. na Dunaji: grof Clam-Martiliz, grof Nostic, grof Mocenigo, konte Borelli, škof Strossmayer, vitez Krajnski, dr. Polanski, grof Št. Julien, opat dr. Eder, žlahni Mayer, Anton grof Auer-sperg, škof žl. Šaguna, dr. Fr. Hein, grof Pace, baron Reyer, Aleks. žl. Mocsonyi in baron Herbert. Grof Hartig, od kterega se je slišalo, da noče biti deržavni svetovavec, bo vendar le stopil v svetovavstvo. Za izvoljene ogerske deržavne svetovavce, namreč za barona Eötvös-a, Pavla žl. Somsic-a in barona Vaja, od kterih se še zmiraj govori, da se nočejo udeležiti svetovavstva, se dosihmal še nič ne sliši, da bi bili izvoljeni namestniki. Ali prideta žlahni Nikolić in Banfy, še ni znano; žl. Kofler iz Tirolov pa se je za gotovo odpovedal. Sliši se, da bota še dva cesarjeviča izvoljena v deržavno svetovavstvo. Razun devet hitropiscov, ki so bili včeraj (25. t. m.) v prisego vzeti, menda ne bojo mogli nobeni drugi poslušavci v zbor priti, ker v zbornici ni prostora za-nje. Sliši se, kakor „Presse“ piše, da prvo, kar bo deržavni zbor v prevdarek vzal, bojo deržavni dohodki in stroški.

— Na Ogerskem se napravlja deputacija pod vodstvom barona Vay-a, ki misli te dni na Dunaj priti, se zahvalit cesarju za cerkvene pravice, ki so bile unidan ogerskim protestantom dodeljene.

— Nova asekuracija pod imenom „Phönix“ je prejela od ministerstva dovoljenje, po vseh deželah našega cesarstva zavarovavnice napraviti. Sliši se, da bo zavarovala zoper škodo ognja, toče in voznje.

— Gosp. Anton Fernkorn, slavni umetnik, ki je tudi vam v Ljubljano spominek Radeckov naredil, je za velikega vojskovodja nadvojvoda Karola iz bron izdelal spominek, ki so ga 22. t. m. slovesno na Dunaji odkrili. Junaški vojskovodja z banderom v roki jezdi na zadnje noge postavljenega konja, ki stoji na podnožji 24 čevljev visokem; celi spominek je 27 čevljev visok. Začel ga je po cesarjevem ukazu delati leta 1853, dodelal ga je pa lani. Le en glas je, da je mojstersko delo; zato so ga tudi Njih veličanstvo poslavlili s svetinjo Leopoldovega reda in od več družih cesarskih nadvojvodov in nadvojvodíc je prejel dragocene reči v dar.

— Zbornica dunajskih advokatov je sl. ministerstvu pravosodja položila prošnjo, naj bi se kazenske pravde spet obravnavale očitno in z besedo po redu (postavi) od leta 1850 s porotami (s sodnijo prisežnih mož) ali pa tudi brez njih; tudi za civilne pravde želi očitne in ustmene obravnave. — Časnik „Fortschritt“ piše, da ministerstvo pravice resno prevdarja, ali bi ne bilo prav, da bi se advokacija dopustila vsakemu, ki je v šolah si pridobil dohtarsko pismo.

Iz Tersta. Pod poveljstvom barona Wüllerstorf-a so jadrane te dni tri barke proti Napolitanskemu; pravijo, da bo pozneje še ena (Bellona) za njimi šla, in da njih

namen je, sprejeti avstrijske podložne in njih posestvo, ako bi jim nevarnost žugala na Napolitanskem.

Iz Benetk. Kakor se sliši, se imajo za našo deželo kmali oklicati važne vladne preuredbe, po katerih se bo glavni deželni skupščini (centralni kongregaciji) večja oblast in samostojnost dala, ker c. k. deželno poglavarstvo v prihodnje ne bo več srednja oblastnija med deželno skupščino in pa med glavnimi uradniki. — Na Tiroljskem in Primorskem tožijo, da nimajo soldov (krajcarjev) in pol soldov; pri nas jih je pa toliko, da jih je skoraj preveč. Ali bi se ne dala ta reč kako poravnati, da bi bilo na vsako stran prav? Letina na Benečanskem obilne pridelke obeta; žito, turšica in rajž tako lepo stoji, da najstareji ljudje ne pomnijo takega; tudi sadja bo obilo.

— Tukajšni patrijarh vabi v poslednjem pastirskem pismu na podpise za posojilo, ki ga rimska vlada želi najeti.

Iz Českega. V Budejevicah in veliki njih okolici je 21. dan t. m. razsajala strašna toča; sèm ter tjè je padala kot kurje jajca debela; pokončala je vse polje ter pobila ovac, gosí in kuretine veliko, ki so tisti čas pod nemilim nebom bili.

— Višja c. kr. deželna sodnija v Pragi je v neki pravdi razsodila, da trava ni poljščina (poljski sadež) in da tatvina trave se ne more kot poljska tatvina kaznovati, ampak le kot senožetna. Noben kmetovavec ne zapopade tega čuda tankega razločka, ker vsak misli, da senožeti tudi spadajo v versto poljá. Treba bo po tem takem, da se v poljski postavi na drobno razjasni: kaj je polje in poljščina?

Galicija. Pri c. k. deželni sodni v Krakovem so se, kakor „Czas“ piše, 14. dan t. m. sodniške obravnave v poljskem jeziku začele.

Laško. Vse gleda sedaj na Sicilijo in čaka, kaj se bo tù pripetilo. Čeravno se nič prav ne vé, kaj se tam godí in kje je Garibaldi, se vendar iz vsega kaže, da se punt po celi Sicilii čedalje bolj širi in da se Garibaldovci zbirajo okoli Palerme, glavnega sicilijskega mesta. Poslednje telegrafno naznanilo iz Palerme od 22. t. m. pravi, „da tù bivajoči Francozi in Angleži bežijo na ladije, ker vsaki dan utegne puntarska armada, ki se je ustavila na homcih okoli in okoli, napasti mesto, ktero brani napolitanski general Lanca“. Iz tega sedaj krepkejšega postopanja puntarske armade sodijo nekteri, da mora Garibaldi blizo biti in sam vojsko voditi, ne boječ se, da bi kdo onih 30.000 cekinov zaslužil, ki jih je napolitanska vlada obljubila tistemu, ki ji Garibalditovo glavo prinese. V severni Italii ni Lahom zdaj za nič družega mar, kakor da bi Garibaldovci zmagali Sicilijo; za to jim pošiljajo ljudi, dnarja in orožja vsaki dan več na pomoč. V takih okoljšinah je zadrega napolitanske vlade toliko huja, ker so si Napolitanci in Sicilijanci od nekđaj ko pes in mačka; eden družega ne morejo terpeti. Za tega voljo tudi general Lanca, ki je unidan, od napolitanskega kralja poslan, prišel v Sicilijo in jim obljubil odpušenje, konstitucijo in samostojno vlado, ni celó nič opravil. Ker pa Sicilijanec tudi za Sardinca ne mara, bo javalne kaj iz tega, česar se v Turinu nadjajo, namreč, da bi se Sicilija zedinila s Sardinijo. Lep kos dežele se vé da bi bil ta otok, ki je največji srednjega morja, in obsega 498 štirj. milj in šteje 2 milij. in 250.000 prebivavcov. „Noben Italijan ne ljubi, pa nobeden tudi ne sovraži tako strastno kakor Sicilijanec“ je že star pregovor. Znana je v zgodovini kervava „sicilijska večernica“ na veliki pondeljek leta 1282 zvečer, ko so Palermitanci vse Francoze v enem hipu zaklali in še ženam in otrokom niso prizanesli. Sedanji punt pa se toliko huje širi, ker angleška vlada očitno podpira početje Garibaldovo in ji v tem tudi francozka vlada roko podaja. „Napolitanska

vlada je bila predolgo gluha in ni hotla slišati dobrih svetov, ki jih ji že dolgo dajemo — je rekel te dni Palmerston v doljni zbornici — zato je sama kriva vsega, kar je sedaj doživela, in zato imamo Angleži pravico v zavetje vzeti vse, ki bežejo iz te dežele.“

Sardinija. Iz Turina. Od 21. t. m. dobiva sardinska armada spet plačo kakor je ob vojski navadna.

Rimsko. Francozka armada, ki je imela mesca avgusta za gotovo zapustiti našo deželo, je 18. dan t. m. spet prejela ukaz ostati tukaj. Rim je cesarju Napoleonu sedaj klin, ktereга, kakor politični vremenik kaže, zasaja v Italijo, da se suče po njegovi volji.

Nemško. Iz Witzzenhausen-a v Hesii pripoveduje pismo: 20. dan t. m. zvečer ob osmih se je vsula čez našo okolico taka toča, da je bilo gorjé; na polji je do malega vse potokla. Še ne vemo, koliko je škode naredila; to pa je gotovo, da je tudi 10 ljudi ubila, veliko živine pokončala, ki je bila na polji, in da se je poderlo več hiš. — Sploh se še od veliko drugih nemških krajev bere, da je 20. in 21. dan t. m. bila strašno huda ura.

— Iz Norimberka se je bralo te dni pismo, ktero govori od „hroščeve ali kebrove toče“. Na sv. Ponkraca, Servaca in Bonifaca dan zvečer se je čulo v okolici norimberski neko čudno šumenje; mislili so, da železnica ropoče od deleč; vse letí na ulice in nastavlja ušesa, češ, kaj da bo; — kar udari sila veliko hroščev (kebrov) na oknja, da se je slišalo, kakor da bi najhuja toča bila. Groza je obšla vertnarje viditi temò požeruhov, al k sreči sta jih huda ura in silni dež večidel pokončala, da niso mogli pojedine začeti. — Bčele so pri nas že 16. t. m. pervikrat rojile.

— Iz Berolina 23. maja. Danes je kraljevič-vladar sklenil državni zbor z ogovorom, v katerem pravi, da se bo pruska vlada vseskozi krepko potegovala za občno nemško domovino in varovala ravnovago evropejsko.

Angleško. Iz Londona. Ministerstvo je predložilo državnima zbornicama predlog, naj davek na papir neha. Zbornica doljna je poterdila ta predlog, zbornica zgornja pa ga je zavergla, rekši, da sedanji časi niso taki, da bi se mogli državni dohodki zmanjšati za več kot 10 milij. gold., ker se ne vé, kakoršne homatije bojo še pretresale svet. Drugekrat je ministerstvo, ako njegova ni obveljala v zbornicah, odstopilo od vladarstva; sedaj pa se ne kaže, da bi.

Turčija. Iz Carigrada 16. maja. Sultan bo na to, kar serbska deputacija terja, še le potem odgovoril, ko se bo z vsemi velikimi vladami posvetoval. Angleška vlada se zoperstavlja dednemu nasledstvu knezove rodovine. V Moldavi se je ustanovilo demokratično ministerstvo; tudi v Vlahii omahuje ministerstvo. — Knez Lobanov terdi, da ni res, da bi se rusovska armada zbirala ob Prutu. — Da bi turška vada prestregla namen rusovske vlade, po katerem naj bi posebni komisarji vseh vlad pozvedili stan kristijanov v turških deželah, je sama izvolila v različnih deželah 3 komisije, ktere naj zaslišijo kristjane in pozvejo, kaj želijo; ob enem pa je vsem vladam poslala pismo, v katerem se na podlagi 7. in 9. §. pariške pogodbe zoperstavlja temu, da bi se smela kaka unanja vlada vtikati v nje notranje zadeve.

Loterijne srečke:

V Gradcu	} 23. maja 1860:	12.	51.	47.	32.	35.
na Dunaji		6.	30.	63.	80.	13.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji bo 2. junija 1860.

Kursi na Dunaji 29. maja.

5% metaliki	69 fl. 20 kr.	Ažijo srebra	33%
Narodno posojilo	79 fl. 40 kr.	Cekini	6 fl. 31 kr.